

REDACȚIA

Drăk Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

N-ri de Duminecă pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Drăk Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
cât. 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Expoziția generală din București.

De Coriolan Pop.

Steagurile fâlfăesc voios în aer, toate aleele împodobite cu stâlpi înalți, plini cu drapele tricolore, pavilioanele se resfață în razele calde ale soarelui de vară, inimile Românilor bat cu mândrie sub vraja unei minuni întâmplătoare ca în povești. — Priveliștea expoziției e plină de farmec. La privirea ei lacrimi îmi licăresc în ochi și mă simt emoționat de o fericire care-mi cucereste sufletul.

Incep a colinda pavilioanele. Intru în pavilionul agriculturii; la prima vedere observăm că România e stat agrar, dar stat agrar cu calitățile cele mai bune, iar pavilionul industriei ne dă dovadă, de progresele însemnate la care a ajuns România pe terenul industriei. Mai însemnată e industria petrolului acruia exportare a ajuns în 1906 din Ianuarie până în Iunie la 151.865 tone, iar producțiunea zahărului în decurs de 22 ani a ajuns dela 3600 tonne la 235.830 tonne. Totodată pavilionul industriei prorocește un viitor frumos industriei din țara aceasta. Pavilionul domeniilor bine aranjat oglindește foarte potrivit starea înfloritoare a domeniilor. Mulți admiratori atrage și pavilionul minelor și industriei casnice. În pavilionul arsenalului sunt expuse, de o parte arme din evul mediu, steaguri din resbelul 1877, steaguri și tunuri luate dela Turci, de altă parte obiecte, lămurind organizarea practică și modernă a armatei de azi.

Pavilionul lucrărilor publice unul din cele mai interesante pavilioane din expoziție. El oglindește marile lucrări și construcțiile uriașe scoase la capăt de țară în cursul domniei M. S. Regelui. O privire aruncată asupra acestei îngrămădiri de miniaturi, de poduri și de lucrări variate, care arată ceea ce s'a făcut în acest interval de patru decenii pentru propășirea economică și comercială a României îți dă convingerea farmecă, că în țara aceasta s'a muncit — și s'a muncit cu folos și cu spor.

Și acea ce e și mai îmbucurător și mai înălțător pentru neamul românesc e că întreaga aceasta propășire, atât de măreață, e opera inginerilor și arhitecților români, a științei românești.

Mă îndrumez spre pavilionul regal. În pavilionul acesta e expusă coroana de oțel, 40 de steaguri din resbelul glorios din 1877. Decorațiunile M. Sale primite dela Monarhii țărilor străine și cadourile din țară. În sala aceasta plutește o tăcere sublimă, oamenii vorbesc numai în șoapte, înduioșați de glorioasele vremuri trecute.

În zilele trecute s'a deschis pentru vizi-

țarea publicului din expoziție pavilionul »Regiei Monopolurilor Statului«. Acest pavilion este situat la dreapta dela intrarea în expoziție, la începutul aleei principale. În fața pavilionului se află pe toată întinderea lui o cultură de plantație vie de diferite calități de tutun străin și indigen. Zidurile și plafonul din interiorul pavilionului sunt tapetate numai cu produse de ale regiei, adică: foi de tutun, cu diferite cutii de tutun, cutii de chibrituri și țigarete diferite calități. Cum întri în pavilion în aripa stângă se află diferite calități de foi de tutun în baloturi preparate astfel cum trebuie să ajungă în atelierele de manufactură. În mijlocul pavilionului unde se află intrarea principală, se află instalate mașinile atelierului de manufactură, unde lucrează în fiecare zi în fața publicului 25 de fete, tot felul de țigarete, ce produce atelierul de manufactură al regiei.

În aripa dreaptă se află depositul monopolurilor adică: sare, cărți de joc, chibrituri și cărțile de foite de țigări.

Toate pavilioanele acestea cu obiectele lor expuse dau dovadă de progresele însemnate la care a ajuns România în decurs de 40 ani a libertății, acea Românie, pe care în 1839 un diplomat francez Thunewel trecând dela Vărciorova la Brăila, iată cum o descrie: »Pe malurile Jiului, în Bănatul Craiovei țara nu este cultivată, populația s'a refugiat în munți... Dela malurile Oltului până la București țara e pustie... Nici un sat, nici o arătură, natura sălbatică și-a redobândit drepturile... Într'o rază de 40 km. împrejurul Bucureștilor, se văd câteva sate..., curând întri din nou într'o pustietate, ce se întinde până la Brăila«.

Iată în ce stare de jale se află la 1839 țara care în anul trecut a produs 36,000.000 hectolitri de grâu, 42,000.000 hectolitri de porumb care a exploatat în anul 1905 peste 2,600.000 tone cereale, al căruia comerț exterior a trecut în 1903 de 800,000.000 lei, a căruia populațiune a ajuns la 6 și jumătate milioane de locuitori, care câștigă pe fiecare an 100.000 de suflete prin excedentul de nașteri și care la caz de nevoie, poate mobiliza o oștire de 300 mii de oameni.

Și România care în anul 1839 s'a aflat în o stare așa umilită, a fost în stare în anul 1906, să ridice o expoziție, care se poate măsura cu ori și care din Europa.

Suprafața totală a expoziției este de 41 hectare. Masa pământului mișcat și mutat din loc, pentru modelarea terenului după plan, și pentru săparea unui lac, pentru arenele romane, a fost de 575 mii de metri cubici. Construcțiunile provizorii și definitive ocupă o suprafață de aproape 35 mii metri pătrați.

Plantațiunile de copaci mari au fost peste 4 mii, iar brazi, copaci, copăcei de pădure peste 90 mii.

Spesele până acuma sunt peste 9,000.000 de lei.

Prima săpătură la terasamente s'a făcut în ziua de 15 Iunie 1905. Pentru expozițiunea din Paris organizatorii ei au avut patru ani, pentru aceea a Mileniului din Budapesta trei ani, pentru aceea dela Liège șase ani. Organizatorii expoziției generale din București în frunte, cu dl dr. Istrati au avut în realitate numai 11 luni, din care 3 luni de iarnă. Munca astfel era grea, timpul era scurt și totuși la timpul anumit expoziția a fost gata, vestind gloria, mândria și puterea acestei țări fericite.

Dintre pavilioanele statelor străine e mai frumos și mai potrivit aranjat pavilionul austriac, care atrage zilnic mulți vizitatori. E edificat într'un stil secesionist-vienez.

Pavilionul Ungariei, după-cum au recunoscut însuși Unguri, e de tot fără de gust aranjat, fără nici un sistem, c'un cuvânt întreg pavilionul e lipsit de orice forță de impunere.

Dela pavilionul ungar înaintez spre pavilionul Bucovinei și de aici spre pavilionul Transilvaniei. În pavilionul nostru sunt, cu părere de rău, numai lucruri etnografice expuse, din ce motiv se știe; dar aranjate foarte cu gust și pricepere de d-na Cozma.

Atâtea pavilioane mici-mari ași avea încă de vizitat încât, dacă toate le-ași vrea să le vizitez pe larg nici o săptămână întreagă n'ar fi de ajuns.

Ziua viața constă din colindarea pavilioanelor, iar seara se începe o viață fără de gânduri, o viață plină de petreceri.

Se aprind lămpile electrice, împrăștiind împrejur rose de aur, iar miile de lampioane preface expoziția întreagă într'o grădină misterioasă.

La arenele romane se reprezintă »Povestea Neamului«, alegorie istorică aranjată de direcțiunea Teatrului Național. În arenele acestea vor avea loc reprezentațiunile corurilor din Transilvania cu 1300 de cântăreți și precum anunță »Comisariatul General« corurile vor sosi la 26 August (8 Sept.) a. c. și se vor produce în decursul zilelor 27—29 August—9—11 Sept.

Pe lacul din mijlocul expoziției se execută luptele navale dela Port-Arthur. Cu toate că sunt mai mult jucării de copii totuși atrag zilnic foarte mult public. Sunt aranjate de un inginer american Singer și de un oficer de marină englez Morgan.

E mare îmulzeală și la »Water-Chute« mai cu seamă Dumineca, când și viața îți e în pericol.

Altă parte din vizitatori petrece la Orpheul dela Monte-Carlo, iar alții admiră focurile de artificii splendide, ori preumblându-se se delectează în iluminăția și în perspectiva fabuloasă a expoziției.

Tot la expoziție se atlează și o rouletă vi-

zitată de oameni pasionați, care vin în birje splendide, pentru a-și proba norocul, dar soarta omului e crudă și sârmanii sunt siliți a se reîntoarce cu tramvaiu, sau adese ori pe jos, recunoscând cu durere adevărul poetului:

Es ist im Leben hässlich eingerichtet,
Dass bei den Rosen, gleich die Dornen stechen.

Cu sfârșitul reprezentațiilor și spectacolilor, publicul umple restaurațiunile »Ospătăria Regală«, »Ospătăria Expoziției«, »Wiener-Rathauskeller«, spre a lua masa și plătind o jumătate de pui cu 4—5 franci iar o sticlă de bere cu 2 franci.

Orchestrale cântă neîntrerupt, aerul e înăbușitor și parfumat, iar văzduhul e iluminat de mii și mii de lampioane.

Pe lacul iluminat se preumblă cu gondole veritabile venețiene pe lângă cântecul melancolic a italianului, câte-o păreche amoroasă, petrecând în fericire o clipă ne mai uitată. Dar când se simt mai fericiți, răsună cântecul dulce dar fără îndurare, a blăstămatului italian.

«La donna e mobile...»

Și văzduhul răsună de muzică și de cântece.

Părăsesc expoziția, dar cântecul italianului mă petrece încă departe.

În Septembrie expoziția va fi vizitată de o grupă de italieni sub conducerea dlor primari a orașelor Roma, Milano și Veneția, dându-i expoziției totodată și o lupoaică de bronz, care va fi expusă la intrarea expoziției.

În mai multe orașe din Ungaria și Transilvania s'a înrădăcinat ideea, că traiul în București și chiriiile sunt foarte scumpe. Pentru orientare, mă simt îndatorat a face cunoscut, că pentru vizitatorii veniți în grupuri guvernul a luat măsuri să li se pue la dispoziție internatele statului și căzărniile, iar întru cât privește traiul în genere el se prezintă în condițiuni avantajoase sub toate raporturile.

Despre aceasta s'au convins vizitatorii cari au vizitat până acum expoziția.

Tot odată »Comisariatul general« face eforturi pentru a obține o scădere a prețurilor de consumațiune la restaurațiunile din expozițiune.

Multe zile după vizitarea expoziției pot spune, că am fost încântat, dar nu numai noi, ci chiar și străinii rămân uimiți de cele văzute.

Expoziția leagă în chip minunat timpurile de față cu cele ce au trecut. Arenele Romane, turnul lui Tepeș, aula boerească și casa din Poradim ne duc mintea în vremurile de altă dată.

Expoziția e fără îndoială cea mai bună școală ce avem astăzi pe pământul românesc, o școală model cu material de demonstrație așa precum o cere pedagogia modernă.

O viață întreagă nu este de ajuns, să desvolte sentimentul național, cum îl desvoltă expoziția aceasta într'o singură zi. Toată clipa petrecută la expoziție contribuie la desvoltarea dragostei și iubirei către neamul românesc.

Toți Românii din lumea întreagă ar trebui să se țină îndatorați a alerga la București să viziteze expoziția, acest altar sublim al neamului Românesc.

Procurorii pe lucru. Ca să se convingă fiecare cât de largi drepturi au naționalitățile din Ungaria, înregistrăm de astădată, că numai procurorul din Pojon și numai contra presei slovace a intentat optsprezece procese de presă.

În alte părți procurorii încă s'au pus pe lucru. Și să mai zicem, că nu ne merge bine în patria noastră?

Nerânduieii la oraș. Cercetarea ce s'a pornit acum câteva săptămâni contra celor ce sunt chemați să chivernisească averea orașului, nu s'a sfârșit încă, și în loc să se facă lumină, se descover zilnic lucruri tot mai compromițătoare și fapte tot mai păgubitoare, atât pentru oraș cât și pentru oficanți începând dela polgarmester. Manipularea păcătoasă a banilor orașului va avea urmarea, că mai mulți oficanți sau vor fi suspendați sau trimiși în pensie.

Orașul nostru cu administrația sa nu poate să nu fie înainte mergător — în ticăloșii.

Müller Fridrich, episcopul evanghelic a Sașilor din Sibiu, membru în casa magnaților, la etatea de 78 de ani se retrage în penziune.

Nod în papură. Cu câte-va săptămâni mai nainte foile locale scrieau cu mândrie, că noul fișpan, va face rânduială în comitatul nostru, înregistrând totodată, că în scurtă vreme vor fi suspendați zece notari și un protopretor. Noi cari cunoaștem cu câtă dragoste suntem tratați din partea fraților Maghiari, am bănuț îndată, că cei unsprezece »păcătoși« vor fi Români. Bănuția începe a se adevăra.

În numărul de azi cele două foi kossuthiste scriu, că »păcătoșii« protopretore e Nicolae Mladin din Aleta, contra căruia s'a și făcut deja cercetare disciplinară. Și pe ce motiv? S'a constatat, că protopretorele Nicolae Mladin a *finut câte un diurnist în cancelăria sa din banii comunelor*, fără să ceară învoială la aceasta — așa scriu foile.

Cine însă cunoaște trecutul cinstit a protopretorului Nicolae Mladin, și cine știe, că un *Român de bine totdeauna este pus la țintă*, va înțelege de sigur, că aici este vorba de a căuta *nod în papură!*

Românii arădani la Expoziție!

La întrebări ce primim din mai multe părți răspundem aci: la grupa arădană se pot atașa Români și din alte părți, cari vor trimite acotul cerut de 10 cor. la adresa dlui Vasile Goldiș, deputat dietal Arad.

Tot astfel repetăm răspunsul ce ni-l cer asemenea mulți: pașaport trebuie și fiecare participant să se adreseze din vreme la vi-cișpanat pentru pașaport.

Și-au insinuat participarea, plătind cele 10 cor.; pân'acum următorii:

Vasile Goldiș, deputat dietal, Sava Raicu secretarul »Victoriei«, Sever Bocu, redactorul »Tribunei«, Ambrosie Popescu, preot în Zabalt, Nicolae Ștef, învățător Arad, Si-meon Buda, proprietar Pâncota.

TELEGRAME.

Ajutoare.

Sofia. Consiliul bulgar de ministri a acordat suma de jumătate milion de franci pentru a tinde mână de ajutor familiilor, cari au fost prădate de bandele grecești în Macedonia și 200.000 de franci pentru a se construi locuințe provizorii locuitorilor din Anchialo.

Londra, 23 August.

Contra părechii regale spaniole, cu privilegiul petrecerii lor la Londra niște mâni păcătoase, suflete setoase după sânge omnesc nevinovat, a voit să facă atentat. N'au izbutit însă.

Oraș pustii.

Köln, 23 August. Orașul Quilota în urma cutremurului de pământ, s'a cufundat cu desăvârșire, astfel, că din 10 mii de locuitori n'au scăpat numai o mie.

Trepov otrăvit.

Londra, 23 August. Trepov, care e grav bolnav, se crede c'a fost otrăvit. Bucătarul și alți trei servitori au fost deținuți.

Rescoala din Cuba.

New-York, 23 August. Resculanții din Cuba înaintează din toate părțile spre orașul Havanna, care e în stare de asediu. Resculanții au luat în posesiunea lor Caclina. Până acum s'au întâmplat trei ciocniri. Miliția în mai multe părți se alătură către resculanți. Sub conducerea lui Pierra Guerra sunt peste 2000 de resculanți. În temnițele din Havanna sunt închiși 600 de oameni, cari au fost deținuți pentru conjurație.

Adunarea din Lipova.

Câteva zile ne mai despart, de înălțătoarele serbări ce se vor aranja în învecinatul orașel Lipova, cu prilejul adunării generale a fondului de teatru.

Comitetul arangiator se roagă, pentru a putea face incvartirarea fără greș, să se anunțe din vreme participanții la dl *Dimitrie Roman*.

Asemenea cei-ce vor să participe la banchet să binevoiască a se însinua tot dlui *Dimitrie Roman*. Un tacâm e 5 cor.

Comitetul care va sosi Luni după amiază va fi primit de întreaga societatea din Lipova.

Programa festivităților,

ce se vor aranja cu ocaziunea adunării ordinare a »Societății pentru crearea unui fond de teatru român« convocată în Lipova pe 15/28 și 16/29 August a. c.

1. Luni 14/27 August la orele 5 p. m. primirea Comitetului la gara din M.-Radna.
2. Tot Luni la 8 ore p. m. sara de cunoștință în sala hotelului »Regele Ungariei«.
3. Marți în 15/28 până la 11 ore serviciu divin în biserica gr.-or. română din Lipova.
4. Marți în 15/28 la orele 11 ședința I. în sala hotelului »Regele Ungariei«.
5. În aceeași zi la orele 2 p. m. banchet sala mare a hotelului »Archiducelui Iosif«.
6. Marți în 15/28 sara la orele 8 concert și reprezentațiune teatrală în sala mare a hotelului »Archiducele Iosif«.
7. Mercuri în 16/29 August la orele 9 a. m. ședința a II-a în sala hotelului »Regele Ungariei«.
8. Mercuri sara la orele 8 petrecere cu dans.
9. Joi în 17/30 August eventuale excursiuni.

I. Programa specială a reprezentațiunei teatrale și a concertului:

1. »Marinarul« dramă în un act de A. Theurriet, tradusă de N. Ținc, dată de dl Zaharie Bârsan și soții.
2. a) Pergolese »Nina« arie din opera »Siciliana«, b) Bizet: »Pastorale«, c) Slansky: »Das Zigeunermädchen«, cântată de domnișoara Valeria Papp, acompaniată la pian de domnișoara Veturia Oros.
3. »Sluga la doi stăpâni« comedie în 2 acte de Goldoni trad. de Z. Bârsan dată de domnul Zaharie Bârsan și trupa Dsale.

Cuvânt

rostit de dr. G. Tripon, la mormântul re-
posatului prefect Ioan Axentie Severu.

Blaj, la 15 Aug. st. n. 1906.

I.

Jalnică adunare!

Fost-a oare vre-unul dintre noi, în viața sa de până aci, în primejdie mare, sau chiar de moarte, vre-odată? Și dacă a găsit în clipa hotărîtoare o inimă bărbătească, să-l redea siguranții și vieții: a putut oare a nu recunoaște viața întregă, — cel puțin în ascunsul inimei sale — actul de salvare al apărătorului neuitat?

Și acum, cu istoria în mână, să ne întrebăm: Cutare popor, sămănat de Dumnezeu pe pământ, între celelalte popoare cu menirea și limbă proprie, deosebită; popor — frate cu celelalte popoare: fost-a oare periclitat vre-odată în existența lui de popor, în libertățile lui naturale, ca individualitate etnică, pe acest pământ? Și ivitu-i-s'au apărătorii devotați în epoca hotărîtoare? Și s'a putut a nu scrie în cartea vieții acelu popor actele eroice apărări? Și oare poporul nostru român din patrie, nu este chiar el unul dintre acele popoare încercate?

II.

Pământul frumos al Ardealului și în special pământul sfințit al Blajului, s'a mai îmbogățit astăzi cu un mormânt, scump poporului român din patrie — cu mormântul lui *Ioan Axentie Severu*, ultimul prefect rămas încă în viață, din epoca de emancipare 1848.

În fața acestui mormânt, vecin cu Câmpul Libertății, și vecin cu alte morminte mari (Cipașiu, Șiușiu ș. a.) poporul român își vede fixată sub ochii săi, istoria lui proprie, dela epoca emancipării încoace; istoria sa, atât de intim legată de figura eroică a repositului său prefect, *Ioan Axentie Severu* și a soților săi.

Pe acest câmp sfințit între rugăciuni și sus-pine, între speranțe și hotărîri bărbătești, s'a formulat și proclamat programul de viață națională a poporului român din patrie, în 3/15 Maiu 1848.

Popor și cler, tineri și bătrâni, — cei 40 mii de români —, aci au pus jurământ, sub cerul deschis, pentru apărarea tronului, dinastiei, și a drepturilor noastre reclamate, dorind a trăi ca națiune recunoscută în libertate, frățietate, egalitate alături cu celelalte popoare ale patriei comune.

Vremile au și cerut iute apărarea. *Ioan Axentie*

Severu, marele organizator al legiunilor române, și soții săi, au pus în serviciul apărării tot ce aveau: naționalismul lor fervent și eroismul lor devotat, și toate puterile lor. Munții au căpătat viață neobicinuită. Brațele și pepturile s'au prefăcut în ziduri de apărare. Sufletele erau mai mari, decât mijloacele împrejurărilor date. *Fapt e, că *Ioan Axentie Severu* și soții lui au dezvoltat între împrejurările de atunci, o energie un eroizm și o jertfire de sine, deamă de admirat la un popor, numai atunci deșteptat din somnul de veacuri.

Fără să facem apoteosa epocii, să constatăm, că vremile au cerut organizarea apărării, și că speranțele popoarelor, doritoare de libertate, au prins orizonturi frumoase. Încet însă și pe rând, — dar și destul de grabă, — soarta s'a arătat vitrigă. Programul și dorul Românilor nu s'a împlinit în măsura așteptată, și în proporția jertfelor uriașe, aduse. Orizontul speranțelor s'a redus pe neașteptate. Luptătorii și eroii rînd pe rînd au ajuns la decepțiuni amare, și suferințe dure-roase. Rînd pe rînd au dispărut de pe scena vieții publice și private, ca tot atâtea proteste îndurerate, și în urmă s'au scoborît în recele mormânt, și au lăsat pe Orizontul în parte înourat mari dungi de lumină, în urma lor, drept privilegii și învățătură de viață, generațiilor viitoare.

Ioan Axentie Severu supraviețuște pe soții săi. Ajunge etatea frumoasă de 85 ani. La parte la mai multe mișcări culturale naționale. Și în amurgul vieții aude cântînd cu jale poetul neamului său:

Avem un vis neimplinit,
Copil al suferinții,
De jalea lui ne-au răposat
Și Moșii și Părinții.

Totuși *Axentie* a trăit în bună parte mîngăiat, văzând poporul său din patrie, înaintat treptat pretutindeni, în ciuda tuturor piedecilor, ce nu mai încetează. Desperarea nu a intrat nici odată în sufletul lui, cu credință de granit.

III.

La groapa lui *Ioan Axentie Severu*, poporul român de pretutindeni, aduce recunoștința și admirația sa, apărătorului brav și fiul credincios al său. Își pleacă cu venerațiune capul asupra acestui sicriu și îmbrățișază cu pietate acest cadavru. Ii trece în istoria sa, amintirea lui vie, jertfele lui bărbătești, eroismul lui neînfrînt. Și tot lui, — când se scoboară în această scumpă groapă — cu inima îndurată îi spune acest popor:

Fie-ți somnul lin, în societatea mărețelor umbre și neuitărilor tovarăși, cu cari în epoca noastră de renaștere, împreună ai luptat și suferit.

În lupta curgătoare și viitoare a vieții, se vor păstra neatinse credințele Tale și ale Voastre în mai bine, și se vor păstra și aminti caracterele voastre de granit drept izvor nesecat de întărire, pentru urmașii vremilor viitoare.

Amintirea Ta, candidă, va trăi, deapauri, câtă vreme apele Târnavelor vor mai spăla acest pământ sfințit; și câtă vreme, o inimă va mai bate încă în generațiile viitoare ale poporului Tău! Amin.

NOUTĂȚI.

ARAD, 24 August 1906.

— În atențiunea viriliștilor români din comitatul Arad. Lista membrilor viriliști ai congregațiunii comitatului Arad, se va compune prin comisiunea verificătoare a comitatului în luna Septemvrie a. c.

Preoții, avocații, profesorii, etc. au favorul legal, ca darea lor, precum și a soțiilor și băieților lor minoreni, să se compute duplu la compunerea listei, dacă aceasta o cer la timpul său.

Atragem deosebită atențiune a preoților și a avocaților noștri, ca prin un petit — scutit de timbru — să ceară ca darea să li-se compute duplu.

Petitul e a se adresa comisiunei verificătoare (Igazoló választmány) și trebuie înaintat vicispanului.

Interesele poporului nostru cer, ca nici unul, care solvește darea recerută să nu rămână afară din listă, deci rugăm cu insistență pe cei îndreptățiți, să se uzeze de dreptul garantat în lege, până la timpul sus indicat, căci reclamarile ulterioare nu se iau în conziderare.

— Primiri la institutul pedagogic-teologic din Arad. În despărțământul teologic din Arad s'au făcut deja primiri. Dintre cincizeci de inși, câți au recurs să fie primiți în cursul prim, au fost primiți douăzeci și unul, dintre cari cincisprezece cu opt clase și cu testimoniu de maturitate.

Privatiști nu s'au primit. Stipendii nu s'au distribuit încă. Aceasta se va face mai târziu.

EROUL MORT...

Năvalnicii nori ai pierzării, se par
Că dărîmă natura măreață;
O noapte adîncă, stăpîna s'a pus
Pe-a voastră trudită viață.
Se clatină codrii și gem furtunoși
Cum geme în inimi suspinul,
Pămîntul și ceriul și marea în larg —
Vestitu-ne-au jalea și chinul...

... Vai! mort e eroul, Axente Sever,
Stejarul de veghe — apuse;
Legende de aur supt racla-i de mort
În lumi fericite sunt duse...
Fecioare curate, din lacrimi și flori,
Din jalea, ce în suflet adună,
Eroului drag, tremurînd, îi împletesc
A neamului mîndră cunună!

Feciorii, ca brazii, voinici și frumoși,
La groapa-i în taină, s'apleacă;
Iar maicele bune, moșnegii, — privind,
În hohot de plîns se înecă...
Ce simt oare junii de ochii le ard,
Și mânele-și strîng cu putere?...
... E ceasul, când scrisă-i pe fețele lor
Frăția, născută 'n durere.

Cîntările sfinte, cu darul ceresc
Boltitele frunzi le înbracă;
Cu chipul de înger, eroul zîmbind
Spre cer, maestos, zboară, par'că!...
Și norii se sparg, și seninul dorit
Învalue blînd toată firea:

În apa Iordanului nou, din botez,
Primi-vom, de acum, Nemurirea.

Și ori câte neamuri trăite 'n belșug
Veni-vor din lumea, din toată,
Frumoasa mlădiță a Romei, din munți
Zadarnic vor vreă s'o mai scoată:
Un neam ce se înalță prin munți de eroi.
Menirea-și cunoaște... el știe,
Că sfîntă și mare ie voia de Sus,
În lume ori ce-ar fi să fie...

Birtin, 1906.

Alexandru Muntean al lui Vasile.

MEMORIEI.

Lui Axentie Severu!

Ași vrea să-i scriu prinusul
Din vremile 'ngropate
Sub lacrămări de sânge
Cu arma 'n mâni vîrsate,
Da 'n fuga penei mele
Îmi simt greoaie mâna
De sarcina durerii
Ce-o ține 'n loc, — păgîna...!

În calea minții mele,
Din vrafal dat uitării
Să prăvălesc de-a valma
Din chipul intrupării
Tot gloate înarmate
Sub steagul triumfării,
Cu Tine-Axente- 'n frunte
Din mila destinării...

Și azi par'că văd ciocnitul
De lănci cândva purtate
Cu atîta vitejie
De brațe sufocate.
Și 'n goana de nezdruveni
La ceteperate
Tu cum duceai la luptă
Tot brațe nesecate.

Iar colo 'n zări de moarte
În tabăra contrară
Din flamuri înălțate
Prin ai peririi sfară
Cum mai sburau prin aer
Puzderii măcinate
Cu dorul libertății
De mâinile 'ncurcate...

Prin văile 'ndesate
Cu oștile române, —
Cum strânse 'n nopți de toamnă
Văd oile prin stâne, —
La amușiri de bucium
Și tobe asurzite —
Cum mai veghiau Români
Pe căile 'ntețite...!

Din munții dinspre Zlagna,
Cu stîncile 'nalțate;
Drept măritoare-ai vremii
Cu drepturi eluptate;
Din fașia săpată,
Ce-o scaldă 'n lung Ampoiul,
Cum răsăreai cu 'nvingeri,
Și 'n urma ta 'ntreg roitul...!

Cum te chema Bălgradul
Și oastea 'mpărătească

Tot dr. Iosif Blaga dă un raport deataiat despre mişcarea teatrală la noi în decursul anului 1905. În 22 de comitate s'au dat 162 de serate teatrale.

Se publică apoi acte privitoare la administraţie, cuprinzând convocarea »Societăţii pentru fond de teatru român». Raport general al comitetului. Chestiunea fonografului de Aug. Bena. Traduceri din literatura dramatică străină, o scrisoare a lui I. Chendi, prin care propune, ca comitetul societăţii să se îngrijească de traduceri bune din literatura dramatică străină. Raportul casei pro 1905/6. Procese verbale. Voci din presă asupra adunării. Societatea numără 76 membrii fondatori vii şi 35 morţi, 91 membrii ordinari pe viaţă vii şi 26 morţi şi nenumăraţi membrii ordinari.

»Doauă neamuri» de C. Sandu. Este un roman desăvârşit, scris de unul dintre cei mai de valoare scriitori ai noştri. Cine va citi această operă măreaţă, scrisă în o românească dulce, curgătoare şi limpede, să nu se aștepte la un roman senzaţional, împreunat cu omoruri, bătlilii, şi esagerări revoltătoare şi obositoare. Aici va găsi mai mult viaţă reală. Şi nu crezi, că citeşti un roman, o lectură de delectare, ci mai mult o parte din istoria unui neam în suferinţe, unui popor năcăjit. Vei simţi, ca autorul aceia-şi dragoste pentru neamul tău, ce-i nefericit în țara sa, şi aceeaşi revoltă sufletească față de venetici ce se îmbogăţesc şi se ridică din sudoarea şi din averea românească.

Tot Românul de bine va şi grăbi să-şi îmbogăţească biblioteca cu un proaspăt product literar de valoare.

Posta Redacției.

Correspondentul V. L. Pap. Voim să considerăm discuția de încheiată. Publicând și aceasta s'ar iscă alte divergențe și având la ordinea zilei chestii actuale de mai mare importanță, nu ne permite nici timpul, nici spațiul ziarului să ne extindem de nou asupra unui lucru, mai mult de interes personal.

D. S. G. C. Z. Dacă băiatul învață bine, faci foarte bine, că voiești să-l duci la alte școli. Atari școli, de cari vrei dta, nu sunt. Mai târziu însă băiatul va fi ajutat, dacă va învăța bine.

Posta Administrației.

Gavril Hașag, Rippa. Am primit 20 cor., ca abonament până la 1 Februarie 1907.

George Giura, Gilad. Am primit 4 cor., ca abonament până la 1 Martie 1907.

Ignatie Șoldian, Obád. Am primit 2 cor., ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.

Iosif Olariu, Szarazány. Am primit 2 cor., ca abonament până la 1 Ianuarie 1907.

Petru Grama, N.-Bogșan. Am primit 2 cor. în abonament.

Andrei Cherjan, Șolcița. Am primit 4 cor., ca abonament pe 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 23 August.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7-13 — 7-14
Secară pe Octomvrie	6-10 — 6-11
Orz pe Octomvrie	6-47 — 6-48
Cucuruz pe Iulie	6-63 — 6-64
Cucuruz pe 1907	5-14 — 5-15
Grâu pe Aprilie 1907	7-43 — 7-44

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7-14 — 7-15
Grâu pe Aprilie 1907	7-44 — 7-45
Secară pe Octomvrie	6-08 — 6-09
Ovăs pe Octomvrie	6-46 — 6-47
Cucuruz pe Iulie	6-64 — 6-65
Cucuruz pe 1907	5-15 — 5-16

Târgul de porci din Kősbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 klgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

EVANGELIA ȘI FOCUL!

CARTEA PENTRU TOȚI CARI DORESC
A ÎNȚELEGE SFÂNTELE SCRIPTURI

Să se aboneze (cumpere) de cătră ficine fără întârziere, spre a se cunoaște ră-tăcirea de aztăzi; și nime a se mai amăgi! Căci s'a zis: „Se vor rădica mulți profeți mincinoși...” *ev. Matei cap. 24, 11 vers.*

Deci, chiar de s'ar scrie sean vorbi rău despre aceasta carte, nimenia să nu creadă mai înainte de a o avea în mâni (spre a cunoaște).

Se capătă prin adresa:

Georgiu Slăvū,
daseăl român,
Acusca, (Arad-megye, Ungaria).

Prețul: cam de odată 70 fil., și pentru poștă (la fiecare carte) se se adaugă: 10 fil. porto.
Pentru România și străinătate înse dublu.

Cartea cea mai veche din lume!

Mai târziu va fi mai scumpă!

Am fost bețiv în totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scărbă dela ori ce beutură spirtuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beutură spirtuoasă. Sănătății nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL
(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Avis.

Lalosif Sluğan în Birtiu (up Kőrősbánya) se află de vânzare 3 vagoane lemne de goron tăiate de un an, grosimea 25—50 cm, lungimea 2—13 mtr., bune pentru edificii. Detalurii se pot primi dela proprietarul.

Pentru îngrijire și creștere corectă primesc la casa mea **2—3 studenți români**, cari tot la mine pot lua oare private din limba franceză, germână, italiană ori rusească.

Provițiunea eminentă și disciplină corectă. A se adresă până la 25 Aug. a. c. la

Radu Cupar,
prof. gimn. în Beiuș.

ANUNȚ.

Subscrisul am lipsă de un candidat de avocat; deci cine voește să fie aplicat în cancelaria mea, să binevoiască a-mi scrie. Cei cu praxă deja sunt preferiți. Nagy-Szt. Miklós 1/14 Aug. 1906.

dr. Nestor Oprian,
adv.

S'a fondat la anul 1874.

H A I N E

pentru bărbați, juni și copii

din materie de cea mai bună calitate, cele mai moderne, cel mai bun croi, paltoane și pardesii de toamnă și de iarnă în cele mai favorabile condiții — și mai ieftine prețuri la

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

Arad, Edificiul teatrului.

Filiala în Piața libertății Nro. 1.

Toate vestmintele gata, la dorință se întocmesc conform corpului, fără alta renumerație.

În fiecare săptămână

MARFA NOAUĂ!

Telefon Nro. 534.

Duminecă în 26 August ultima zi.

CIRCUS-LIPÓT

în Arad, Béla-tér.

Vineri, în 24 Aug. la 8 oare seara

Reprezentăție în beneficiul

iubiților frați Könyöt fenomenalii

4 Jokey 4

Duminecă 2 producțiuni.

După amiazi la 4 oare și seara la 8.

Prețuri de intrare: Lojă 3 cor. Scanne 2

cor. Loc I: 1 cor. 50 fil.
Loc II: 1 cor 20 fil. Loc III: 80 fil. Galerie 40 fil. Ostași dela sergent în jos, precum și copiii sub 10 ani peste săptămână pe jumătate, Dumineca și în sărbători seara plătesc prețul întreg. Dumineca după amiazi și cei mari și copiii plătesc din prețurile regulate jumătate — Biletele sunt valabile numai pentru producțiunea, pentru care s'au scos.

D. a. prețurile pe jumătate.

INSTRUMENTE NECESARE LA O RICE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár” adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoliu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corăspunzătoare tuturor cerintelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce corință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VASARHELÝ.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numărul Telefonului 69

In interesul celor răniți!

Răniții lucră în interesul lor dacă cele trebuincioasă pentru bandaje le comandă din **PÉCS**, căci un bandaj pe o parte costă numai 4 coroane, iar cel întreg 8 coroane, cel dublu în preț dublu. **Legături menstonale** pentru femei, bucata 5 coroane, flanel pentru soale dela 7—10 coroane.

La **comandarea bandajelor** se cere grosimea trupului, mai departe să se spună că în ce loc e rana, în stânga, dreapta sau de ambele părți, să se spună apoi de ce mărime e.

Se trimite cu rambursă, — în caz de nefolosire se poate schimba.

Cumpărători cunoscuți să ceară prețuri separate.

Cu deosebită stimă

Benczenleiter Gyula, bandajist

PÉCS, strada Ferencziek nr. 14.

Expositură în Toracul-mic.

Filiată în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

institut de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. ::: Depuneri :: Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½ 0/0, după depuneri peste 20000 cor. cu abzicere de 90 zile 5 0/0 interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abzicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6 0/0—8 0/0 interese.

Tot asemenea, acordă credite ipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Pentru păstrarea și îngrijirea feței de femeie

cea mai bună și în tot locul cea mai plăcută alifă

e alifă rennmită „CORNELIA“.

Aceasta alifă e cel mai bun medicament contra piștruilor de pe față și mâni contra petelor de piele, enrsăturilor etc. eși nesticăcios amalgament curat.

Prețul: Un borcan mic cu îndrumări cu tot 1 Cor.
Un borcan mare cu îndrumări . . . 2

Sapunul Cornelia

bucata 1 Cor.

Se poate căpăta la pregătitorul:

Farmacia la „Coroana“ a lui LESZKOVÁ CZ MILETA, Ó-Verbász.

Magazin principal în Budapesta: Farmacia (Bácska)
Török József, Budapesta, str. Király nr. 12.

La trimiterea înalnte a prețului pentru comandă de peste șese coroane, cele procurate le expedez fără nici o altă cheltuielă de postă.

Epistoalele să fie în limba maghiară, germană și sârbească.

Ioan Cotirlă și fiul

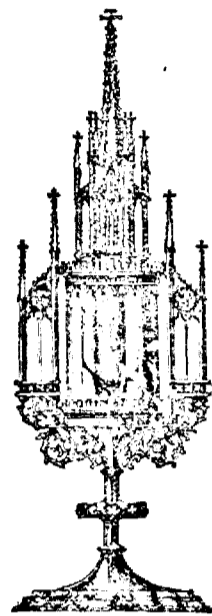
atelier de sculptură, tâmplărie și strugărie
Oravița-Română.

Aranjament complet pentru
efeptuirea de icono-
stase (tâmpile), tronuri,
jețuri, strane, chivo-
turi, răpizi

și ori-ce alte lucrări de lem-
nărie în bisericile noastre de
rit oriental.

Schițare și efeptuire
de planuri după co-
mande, mobile și tot
felul de

instrumente de școală,
bănci, table, catedre, ma-
șini de socotit etc.

Prețuri moderate. — Garanță desăvârșită.

La cerere atestate despre rezultate de până acum.

Asigurări contra focului: case,
bucate, mobile, vestminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE A-
SIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primește oferte pentru asigurări din comitatele:
Arad, Bichig, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș
și Torontal, — și le efeptuesce pe lângă cele mai
favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fies, rente,
zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori,
pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din
urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua
morții întemptate;

2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile,
mărfuri, produse de câmp ș. a.;

3. Contra furtului de banii, bijuterii, valori, haine,
reovisite ș. a. prin spargere;

4. Contra grindinel: grâu, secară, orz, cucuruz,
ovės, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmol,
nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la
agenturele noastre locale și ceruale mai în fie-
care comună și direct prin

Agentura
principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 399.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul
grăul, secăra, ovězul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul
morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furturilor prin spargere:
banii și tot ce aveți de preț!

Grecii și Bulgarii.

Reaua credință, uneltirea urzită prin ascuns și violența împreună cu lașitate sunt lucruri tradiționale în peninsula balcanică, și când cu cetele lui Boris Sarafov Bulgarii făceau numai ceea ce mereu s'a făcut în peninsula balcanică.

Erau cu toate acestea mulți oameni, care-l admirau pe Boris Sarafov ca pe un fel de erou național și luau furia neînfrănată a Bulgarilor drept patriotism, ba se plâneau oare cum, că Românii nu sunt și ei tot atât de avântați patrioți ca Bulgarii lui Sarafov.

Li-a trecut însă Bulgarilor furia, opintirile lor zadarnice au rămas fără de nici un rezultat, și oamenii cuminte înțeleg, că Boris Sarafov li-a făcut Bulgarilor mult rău fără ca să le fi făcut și vre-un bine, și că tot mai înțelepți au fost Românii, care, stăpânindu-și mânia legitimă, și-au păstrat bunul cumpăt și s'au folosit în lupta lor de apărare numai de arme admise de societatea modernă.

Au pornit-o în urmă Grecii tot în felul Bulgarilor, ba desfășurând o activitate chiar mai strășnică decât a Bulgarilor și abea trece zi dată de Dumnezeu fără ca lumea să fie pusă'n uimire de faptele lor neome-noase. Adunând de pretutindeni pe făcătorii de rele, ei i-au organizat în bande, care jefuesc, dau foc și omoară pentru ca să bage spaimă în toți cei ce nu sunt ori nu vor să fie Greci.

Și de astădată mișelia e luată drept patriotism, și nu sunt puțini cei ce ar voi, ca Românii să fie și ei tot atât de avântați în patriotismul lor ca Grecii.

Din întâmplare Bulgarii au pornit-o iar și, dacă Grecii jefuesc, dau foc și omoară, Bulgarii nu se lasă nici ei mai prejos și de cât-va timp Grecii nu mai au traiu tignit în Bulgaria.

Care e folosul fie pentru Greci, fie pentru Bulgari al acestor lupte neome-noase?

După toate semnele nici unul.

Pretutindeni oamenii cu bun simț, văzând felul, în care Grecii și Bulgarii își susțin cauza, se incredințază, că nu sunt încă nici unii, nici alții în stare să trăiască europenește, și aceia, care câștigă sunt Românii mai chibzuiți.

În zadar sunt toate opintirile celor porniți spre negliuire.

Societatea omenescă s'a organizat în state pentru apărarea dreptății fie-căruia dintre membrii ei, și nu se poate să-i faci bine nici țării tale, nici neamului tău călcând vre-o lege, căci cel mai mare interes social e, ca toți fără deosebire să respecteze legile în toate împrejurările.

Mai sunt afară de Greci și de Bulgari și alții, care vor să le facă Românilor nesuferită viața, pentru că sunt și țin să și rămâie Români. Ei nu jefuesc, ce-i drept, nu dau foc și nu omoară, dar calcă, nesocotesc ori restălmăcesc legi, ca să producă în Români simțământul, că nu vor putea să aibă în țara lor viață tignită dacă nu se vor lăpăda de neamul lor.

Și față cu aceștia cele mai potrivite arme sunt cele mai admise în societatea modernă.

Cu cât mai des vor abusa de putere și vor călca, vor nesocoti ori vor restălmăci legi, cu cât mai fără de sfială vor violenta,

cu atât mai în curând vor ajunge să fie învinși de propriile lor arme.

Nu avem decât să stăm mereu treji și să scoatem la iveală negliurile lor pentru-ca lumea să-i pună alături cu Grecii și cu Bulgarii, ear cele-lalte vin dela sine.

Simț de datorie. Ministrul-președinte Wekerle recurge la amenințare pentru a-i face pe funcționarii din rezortul său să lucreze și să respecte oarele de serviciu. A dat o ordinațiune amenințându-i cu detragerea favorurilor dacă nu se vor prezenta mai punctuali la serviciile lor.

Di Wekerle și-ar putea face acum o idee de ceea ce petrece în afară, când însuși în rezortul lui slujbașii așa-i știu de frică. Acolo în dragă voe, ar putea să le detragă și salariile nu numai bacșișele.

† AXENTIE SEVERU.

Inmormântarea.

Rămășițele pământeste ale viteazului perfect, precum am anunțat, au fost transportate, conform dorinței sale, la Blaj, unde au sosit Marți, la 2 din noapte.

Dela gară sicriul a fost dus între făclii și cântări bisericești la catedrala splendid iluminată, unde s'a ridicat catafalcul.

Miercuri dimineața la ora 7 s'a slujit liturgie pentru reposat, iar la 4 ore p. m. s'a început ceremonialul înmormântării, oficiat de însuși Esc. Sa mitropolitul *Victor Mihalyi* cu asistența a 14 canonici și protopopi și doi diaconi.

Catedrala era tixită de public, venit și din mari depărtări.

Cuvântul funebru l-a rostit cu mult sentiment *St. Roșian*.

La mormânt au rostit discursuri pătrunzătoare deputatul *Stefan C. Pop* și adv. din Bistrița *Gavril Tripon*.

Sicriul a fost apoi așezat în mormânt, care s'a săpat între al metropolitului *Șiuluțiu* și al lui *T. Cipariu*, în fața Câmpului Libertății.

Va dormi aici eroul iar noi în zilele de grea cumpănă ne vom întoarce la mormântul lui, cine știe, auzind glasul de chemare al neamului, nu se va scula și de acolo înfricoșatul erou, să ne izbândească.

Serviciul funebru la capela din Groaveri.

La orele 3 II. Sa prepositul — scrie «Gazeta Transilvaniei» a săvârșit un scurt serviciu funebru, la care au cântat domnii *Zosim Butnaru*, cantor și învățător și *I. Stelian* cantor.

După aceasta dl *Mihail Popovici* a rostit următoarea cuvântare:

Jalnică Adunare!

Cuvintele sunt pleavă și vânt, faptele singure sunt adevăr. Și-n adevăr s'ascunde sfینția, căci sfینția și adevărul dela Dumnezeu sunt.

Marele Axentie a fost apostolul faptei.

Libertatea, egalitatea și fraternitatea, idealurile mărețe ale revoluției franceze răsăriră din puternice voința a unui popor, care cu neînfrântă bărbăție scutură rugina secolelor într-o învierea și izbândirea drepturilor neprescriptibile ale întregii omenimi.

Ideia prinse ființă. Și în bubuit de tunuri și zgomot de arme își ținu intrarea triumfală în mai toate statele Europei.

Bietul nostru popor, obidit și îngenunchiat de o vitregă întocmire a sorții, zăcea de multă

vreme în neștire și întunec. Grumazul său, osândit să poarte jugul sclăviei, fruntea sa încovoiată la pământ, uitaseră trufia și seafia nobilă a celor cari îi fuseseră strămoși și-l aduseră pe aceste plaiuri. Inima, sărmana inimă, tăcutul plaiu al omului nefericit, doar adunase ură, scârbă, răsbunare și un dor, un dor nemărginit de a sfărâma urgia sorții și de a face loc sfântului soare al libertății neamului.

Și iforul pornit în apus se apropia din ce în ce. Și copotele bisericilor vesteau zi mare, zi de sărbătoare, și 40 de mii de Români adunați pe câmpul libertății dela Blaj, jurau cu capul descoperit și cu dreapta ridicată spre cer într-o mărturie lui Dumnezeu, că sau vor trăi liberi, sau vor muri pe câmpul de glorie și cinste, vie dovadă a virtuții strămoșești reînviată.

Iobăgia trebuia ștersă, omul trebuia restituit în drepturile firei, deosebirea castelor nivelată și calea poporului deschisă trebuia să fie pentruca în concertul cel mare al popoarelor să devie element de cultură și cu mult cu puțin să contribuie și el la adevăratul progres al neamului omenesc.

Triumphul demnității omenesci se prăznuia în nemăratele lupte din 48, în zilele de sărbătoare ale Românilor, de cari — prin sângele neamului sfینți — Munții Apuseni ne povestesc.

Lupta s'a pornit și după cum în foc se alege aurul, așa se aleseră din mulțime cei aleși și chemați să pecetluiască cinstea neamului cu sfینta luptă a vitejilor. Avram Jancu și Axentie Severu.

Avram Jancu geniul nobil și drept, visătorul idealist și Axentie Severu, mâna de fer, purtătorul de armă răzbunătoare! Amândoi purtară destinele neamului în anii de grea încercare ai revoluțiunii, amândoi desfășurară steagul luptei celei mari și-l păziră pentru ca nepătat și falnic să-l dea mai departe celor ce vor urma după ei.

Și dragostea lor pentru neam și neînfricată lor luptă de eroi a fost atât de mare, încât numele lor au devenit ideale. Cine în cele patru unghieri ale românilor nu rostește cu sfینție aceste nume? Cărui român nu i-se umple sufletul de legitimă mândrie când răsfoind paginile iartelor din 48 îl vede pe Jancu erou între eroi iar pe Axentie leu între lei. Fântânelele, Aiudului, Vaiea Cerbului, Alba-Iulia sunt paginile de aur ale istoriei libertății noastre!

În fruntea tuturor, când vorba era de faptă și de apărarea onoarei naționale, stetea Axentie și dela moartea lui Jancu până astăzi cu drept părintele neamului a fost. El are glasul drept al la al cărui răsnet tresărea în imelele românești și spaimă și urgie băga în cele vrășmașe. Un farmec a fost numele lui și pentru noi și pentru dușmani și farmec va rămâne și de aici în colo.

Trecuse viforul pustiitoareii lupte și'n zorile libertății pare că strălucea coroana mult dorită, rupt zăcea lanțul iobăgiei, robota ștersă era și naintea legii deosebire nu era între iobag și nobil. Și se credea că pacea iarăși și-a luat domnia peste munții și văile Ardealului, de astădată domnie senină, căci pace fără fără mulțumire nu este, iar nemulțumirea e nor și pacea fără mulțumire formă.

Libertatea corpului ființă devenise dar nu cea a sufletului. Și ce folos când cea mai nobilă parte a omului încatușată trebuie să-și plângă mai departe traiul. Libertatea de condiționată nu există, iar libertatea pe care o dobândiseră era numai fundamentul, pe care avea să se ridice palatul național. Românul ca om era liber, dar soarta aduse că nu și neamul românesc. Iar eroii neamului luptaseră pentru libertatea necondiționată. Om și neam să fie liber! Pentru asta și-au dat partea cea mai bună a sufletelor lor. Și cei dela care mai mult se așteptă, și-au întors și ea.

Și în zilele de grea desnaștere, cari urmau începutului zorilor trandafirii ai libertății neamului, tata Axente scârbit de nestatornicia celor omenesci, când toate erau pierdute, după cum însuși scriă, afară de onoarea, onestitatea, frumsețea, sinceritatea, modestia, virtuțile și gloria noastră și când bătrânețele îl opreau să mai incingă sabia, lăudându-l în mână și scria bătrânul, scria întru apărarea drepturilor acestui neam pentru care și jertfise sănătatea, averea și pentru cinstea căruia privise moartea de nenumărate ori în ochi.

De mult își doarme somnul cel de veci la Tebea, sfărâmat de deșertăciunea celor omenesci, Avram Jancu. De mult odihnesc în pace aproape toți aceia, cari la 48 porniseră lupta pentru neam și libertate. Iar tata Axente stă veghe strășnică

